

АВТОМАТИЗАЦІЯ ТА КОМП'ЮТЕРНО-ІНТЕГРОВАНІ ТЕХНОЛОГІЇ

УДК 681.2

ЛАЗЕРНА СИСТЕМА ЗАХИСТУ ВІД НЕСАНКЦІОНОВАНОГО ПРОНИКНЕННЯ ДО ПРИМІЩЕННЯ

М. П. Шевчук

студент 3 курсу, група 9ЕМ-3, ВСП «Рівненський технічний фаховий коледж» НУВГП
Науковий керівник – викладач I категорії В. П. Червінко

ВСП «Рівненський технічний фаховий коледж» Національного університету водного господарства та природокористування, м. Рівне, Україна

Стаття присвячена розробленню лазерної системи захисту від несанкціонованого проникнення у приміщення із ураженням суб'єкта сльозогінним газом та увімкненням тривоги.

Ключові слова: система сигналізації, несанкціонований доступ, інфрачервоний лазер, фоторезистор, мікросхема керування, друкована плата, сльозогінний газ, дибензоксазепін.

The article is devoted to the development of a laser system for protection against unauthorized entry into the premises, with the defeat of the subject with tear gas and activation of the alarm.

Keywords: alarm system, unauthorized access, infrared laser, photoresistor, control chip, printed circuit board, tear gas, dibenzoxazepine.

Сучасні системи захисту (безпеки) для будинку та прилеглої території являє собою автоматизовану систему, основним завданням якої є запобігти потраплянню зловмисників на територію, що охороняється.

Основна мета розробленої системи охорони – доступність і простота, що задовільнить безпеку будь-якого об'єкту, як-от склад магазину чи дачний будинок. Оскільки дорогих і складних охоронних систем на ринку достатньо, то бюджетний сегмент недостатньо повний, що призводить до пограбувань об'єктів середнього та низького достатку. Основною вимогою до розробленого пристрою захисту є забезпечення стійкості системи до перебоїв зі зв'язком та електроенергією.

Дослідження існуючих видів охоронної сигналізації показало основні переваги та недоліки автоматизованих систем захисту:

- GSM-сигналізація (рис. 1) включає стандартний автономний комплект приладів, але ще доповнюється опцією автодозвону по мобільній мережі на номери власників. Таким чином, система повідомляє про спрацювання сигналізації на будь-які відстані від об'єкта [1].

- Пультовий комплекс (рис. 2) інформує оператора спеціальної охоронної служби про виникнення позаштатної ситуації. Характеризується високою надійністю за рахунок використання різних каналів зв'язку (радіо, GSM, телефонних ліній) і ефективністю, оскільки передбачає оперативний виїзд на «проблемний» об'єкт мобільної групи співробітників [2].

- Автономний охоронний комплекс, який реагує на виникнення позаштатної події спрацюванням сирени і включенням світлового сигналу (рис. 3). Більше тривожні

повідомлення нікуди не йдуть. Його мета – відлякати зловмисників або привернути увагу людей, що знаходяться поруч, для усунення причин спрацьовування захисту [2].

Рис. 1. GSM-сигналізація

Рис. 2. Пультовий комплекс охоронної сигналізації

Рис. 3. Автономна сигналізація з пультами

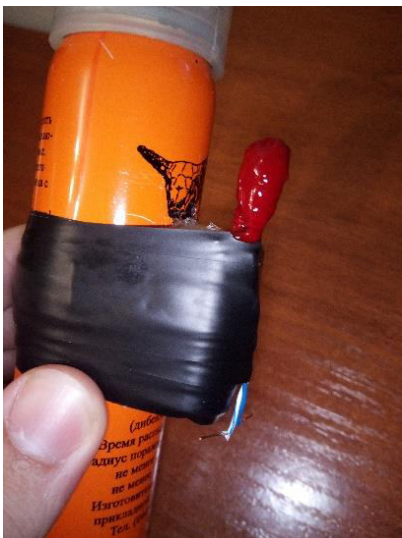

Рис. 4. Балон із сльозогінним газом

Провівши огляд та опис пристроїв, представлених на ринку та визначивши конфігурацію системи, що вигідно відрізняється ціною, було прийнято рішення розробляти автономний охоронний комплекс. В подальшому в процесі тестів і доробок він був доопрацьований у захисний комплекс, шляхом впровадження активної протидії вторгненню – розпилення сльозогінного газу.

Доопрацювання даної системи сигналізації, дозволить паралельно із звуковою і світловою сигналізацією спрацьовувати детонації балону із сльозогінним газом, що значно посилить захист (рис. 4). Тепер, якщо порушник не злякається сирени та вирішить несанкціоновано проникнути в приміщення, то його буде відганяти дибензоксазепін (CR, алгоген) [4] – бойова отруйна речовина, що належить до групи іритантів комплексної дії. Вона використовується в багатьох перцевих балончиках при самообороні. При подачі напруги на електрозапал, який прикріплений до пірозаряду 3-го класу, що є доволі безпечним для людини, заряд який прикріплений до балону з CR детонує. Це створить невелику ударну хвилю всередині приміщення, що в поєднанні з гучним звуком підриву приголомшить мародерів на деякий час, – одночасно із підривом заряду руйнується балон. Ця дія призведе до розпилювання газу по всьому приміщенні, що унеможливить знаходження зловмисників у приміщенні. В цьому випадку входити у приміщення без протигазу не рекомендується, обов'язково має бути протигаз, адже респіратор не захистить від потрапляння CR в очі. Порушники, які попали під дію аерозолю, матимуть тимчасову сльозотечу, а також індивідуально можливі нежить і кашель. Це все буквально виведе з ладу грабіжників та полегшить поліції їх затримання. Сльозогінний газ має час розпаду 10–20 хв. Цей засіб є офіційно затвердженим для використання проти людей в межах Закону України «Про

необхідну самооборону».

Спроековано та побудовано принципову схему та схему підключення (рис. 5) у сервісі EasyEDA. Підібрані елементи схеми: фоторезистор, лазер, мікросхема керування [3].

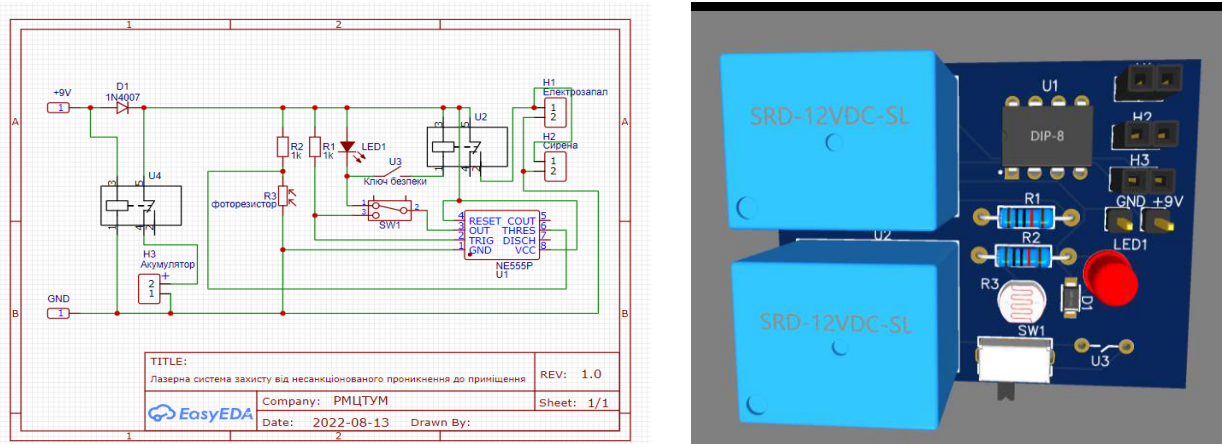

Рис. 5. Принципова схема та 3D-вигляд схеми системи

Характеристики системи:

- ✓ вбудований акумулятор і система резервного живлення;
- ✓ можливість ураження порушника сльозогінним газом;
- ✓ потужне реле, яке може керувати будь-яким виконавчим механізмом (така можливість додає самостійності системі);
- ✓ використовується ІЧ лазер, який є невидимим для людського ока навіть під час туману чи снігопаду;
- ✓ відсутність PLC підвищує надійність системи, замість нього використана дешева, надійна і популярна мікросхема NE555P, ціна якої 5–10 грн;
- ✓ собівартість всієї захисної системи разом з болоном CR становить приблизно 300 грн.

Все вищепераховане свідчить про доступність системи для кожного споживача. Додатковою перевагою є те, що клас автономних систем не залежить від нестабільного зв'язку (та захист від глушилок зв'язку), непотрібно укладати дорогавартісний договір з охоронною фірмою, та й, на додачу, система не залежить від постачання електроенергії. Це актуально в сучасних реаліях, коли світло можуть вимкнути без попередження, а злодії можуть відімкнути електрику на об'єкті охорони.

1. *GSM-сигналізація* : вебсайт. URL: <https://ohrana.ua/komplekti-signalizacij/komplekt-ekonom-1.html> (дата звернення: 05.03.2023).
2. *Системи охорони* : вебсайт. URL: <http://www.ds-group.net.ua/sistemi-ohoroni.html> (дата звернення: 05.03.2023).
3. *Характеристика програмного забезпечення EasyEDA* : вебсайт. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/EasyEDA> (дата звернення: 05.03.2023).
4. *Дибензоксазепін* : вебсайт. URL: <https://gunmagazine.com.ua/index.php?id=101> (дата звернення: 05.03.2023).